

यत्नशर (य^० + शर) m. *Selbstgeschoss* KATHĀS. 61, 104.
 यत्नसूत्र (य^० + सूत्र) n. 1) die Schnur einer Gliederpuppe RĀGA-TAR. 5, 223. — 2) ein über (Kriegs-) Maschinen handelndes Sūtra MBH. 2, 256. — Vgl. सूत्रयत्न.
 यत्नाकार (यत्न + आ^०) Titel einer Schrift Ind. St. 2, 252.
 यत्निन् (von यत्न und यत्नय्) 1) adj. mit Geschirr versehen: ein Ross KĀTJ. ÇR. 14, 3, 9. — 2) adj. mit einem Amulet versehen Verz. d. Oxf. H. 98, b, 23. — 3) nom. ag. *Peiniger, Quäler* R. 1, 1, 74. — 4) f. यत्नि-णी = यत्नणी H. 553, Sch.
 यत्निय s. u. यत्न 1).
 यत्नोद्धार (यत्न + उ^०) m. Titel einer Schrift MACK. Coll. 1, 137.
 यत्नोपल (यत्न + उ^०) pl. *Mühle* LA. (III) 91, 19. यत्नोत्तितोपला: R. 5, 64, 24 sind mit einer Schleuder geworfene Steine.
 यत्निमित्तम् (यद् + निमित्त) adv. *wessentwegen* (rel.), in Folge wovon R. 2, 69, 7. 97, 23. Spr. 2400. MĀRK. P. 119, 7.
 यत्नमहिष्ठीय n. *अग्नेर्व्यमहिष्ठीयम्* N. eines Sāman Ind. St. 3, 201, a.
 यत्नमय (von यद्) adj. aus welchem (rel.) hervorgegangen, — gebildet, — bestehend u. s. w. BHĀG. P. 3, 10, 16. 7, 14, 24. 10, 23, 10. 47. MĀRK. P. 103, 2. KĀVYĀD. 1, 34.
 यत्नात्र (यद् + मात्रा) adj. welches (rel.) Maass habend, von welchem Umfange u. s. w. MBH. 11, 114. VARĀH. BRH. S. 69, 28.
 यत्न्य (?) BHAR. NĀTJAG. 20, 22.
 यम्, यैभति DHĀTUR. 23, 11. यत्न्यति (vgl. KĀR. 5 aus SIDDH. K. zu P. 7, 2, 10); *futuere* (die entsprechende slavische Wurzel verzeichnet bei MIKLOSICH, Vgl. Gr. III, S. VIII und Wurzeln des Altslov. S. 15): यम् मान् spricht ein Weib AV. 20, 136, 11. न मा यमति कश्चन TS. 7, 4, 19, 2. के (= प्रजापतिं) ब्रह्मसुर्विद्विष्य सुतो यमित्तुमुद्यतम् BHĀG. P. 10, 83, 47. Vgl. KĀVYĀD. 1, 65 und याम्. — desid.: यियत्सत इव ते मनः ÇĀNKH. ÇR. 16, 4, 6. यियत्स्यमाना *quae futuri cupit* 12, 23, 16.
 — प्र *futuere*: प्रयत्न्यन्निव सकृद्यौ TBAR. 2, 4, 6, 5. ĀÇV. ÇR. 2, 10, 14.
 — प्रति dass.: प्रतिव्यधुमुद्युक्तः Comm. zu TBAR. 2, 368, 10.
 यभन (von यम्) n. *fututio* Vop. zu DHĀTUR. 23, 11.
 यभ्य (wie eben) adj. *अभ्यया non futuenda* AV. 20, 128, 8. सुभ्यया *bene futuenda* 9.
 यम्, यैच्छति DHĀTUR. 23, 15 (उपरमे). P. 7, 3, 77. fg. Vop. 8, 70. यैच्छते, ved. यैमति, यमते, यमत्, यंसि, यमुस्; यन्धि (P. 6, 4, 103, Sch.), यत्त, यत्तम् 2. du.; यम्यास् 3. sg.; ययाम, यैमस्, येमे, येमिरे, येमानै; aor. अयंसोत् P. 7, 2, 73. ved. यंसत्, यंसन्, अयोसम्, अयान् 3. sg., अयोसि, अयंस्त, यंसि 1. sg., यंसते, अयंसत; यंस्यति (vgl. KĀR. 5 aus SIDDH. K. zu P. 7, 2, 10); pass. यम्यते, अयामि; absol. यत्ता, यत्य and यम्य P. 6, 4, 37. fg.; infin. यैमम्, यैसत्वे, यैमित्तवै, यत्तुम्, यमित्तुम् (RĀGA-TAR. 1, 251); partic. praet. pass. यत. 1) halten, festhalten; tragen, sustentare: स्थूषोव जनौ उपमिग्यपन्थ R. V. 1, 39, 1. 3, 38, 3. वयाम् 10, 134, 6. अत्यो न यंस्यत्तभृद्धिचैताः 1, 190, 4. 119, 5. सत्यं वा एतं यत्तमुर्हति ÇAT. BR. 6, 7, 1, 1. 4, 1, 2, 16. तं वृक्षत्यास्तभुवन्सायच्छन् PAÑĀV. BR. 25, 10, 11. KHĀND. UP. 8, 3, 5. med. sich stützen auf, sustentari: इन्द्रै कृ विश्वा भुवनानि येमिरे R. V. 8, 3, 6; vgl. 9, 86, 30. — 2) erheben, schwingen (in der Hand): वज्रम् R. V. 1, 32, 8. वृधम् 5, 34, 2. 10, 49, 3. आयुधैर्घृच्छमानाः mit den Waffen auslangend 7, 56, 13. in die Höhe treiben

(die andere Wagschale): यतर्यस्यति so v. a. welches von beiden ziehen wird ÇAT. BR. 11, 2, 2, 33. साधुकृत्या कैवास्य पच्छति ebend. — 3) auf-richten, errichten, über Jmd halten (ein Obdach, einen Schirm u. s. w.): शर्म R. V. 1, 46, 15. 4, 23, 4. 7, 3, 9. 101, 2. AV. 1, 26, 3. कृदिः R. V. 4, 53, 1. 6, 15, 3. 46, 9. सुत्तितम् 2, 33, 15. वज्रयम् 7, 30, 4. 88, 6. शर्म वर्म च्छर्दिर्-स्मर्यं यंसत् 1, 114, 5. स्वसराणि 3, 60, 6. ausbreiten: ज्योतिः 7, 78, 3. 79, 2. उरू षो यन्धि ज्जिञ्जे 8, 37, 12. aufstellen, zu Stande bringen: स्रुतम् 4, 2, 14. 23, 10. 44, 3. विद्यानि 7, 66, 10. — 4) zusammenhalten, cohibere; zügeln, bändigen; anhalten: स सव्येन यमति ब्राधतश्चित् R. V. 1, 400, 9. यत्र मन्था विवध्रते रश्मीन्यमित्वा इव 28, 4. रश्मीरिव यो यमति जन्म-नी 141, 11. मुहूर्तमपि वार्क्षियो रश्मीन्यच्छतु वाजिनाम् anziehen MBH. 3, 2822. शक्रेम वाजिनो यमम् R. V. 2, 3, 1. 1, 73, 10. कृयान्येमे च रश्मिभिः MBH. 3, 1732. 751. रयम् — यतं (यतं MBH. 3, 12023) मातलिना gelenkt ARG. 4, 32. चक्रं रयस्य R. V. 5, 73, 3. दामभियर्षमानेषु दम्पमानेषु die neuere Ausg.) वत्सेषु तरुणेषु च HARIV. 4425. वृषा दशभिर्जामिभिर्वितः R. V. 9, 28, 4. 107, 16. 109, 8. 18. 8, 15, 3. 24, 22. रश्मिना वा अश्वो यतः TS. 5, 4, 12, 3. ÇAT. BR. 7, 2, 1, 10. अयत 3, 2, 4, 18. 13, 3, 3, 5. zurückhal-ten: गा यैमानं परि यत्तमिन्द्रम् R. V. 4, 1, 15. 8, 21, 4. an sich halten (den Athem, die Stimme): प्राणम् AIR. BR. 2, 21. वाचम् ebend. 23, 3, 24. ÇAT. BR. 1, 1, 2, 2. 4, 8. 2, 4, 1, 6. 3, 2, 1, 36. PĀR. GRHJ. 2, 3. पच्छेद्वाञ्जनी zü- geln KATHOP. 3, 13. नियच्छ पच्छ संयच्छ इन्द्रियाणि मनो गिरम् MBH. 12, 3894. मनो यच्छेत् BHĀG. P. 2, 1, 17, 20. कोपं यच्छत दीपितम् 6, 4, 11. म- न्युम् 14. यतमन्यु 7, 9, 51. यतचित्तेन्द्रियानल 6, 2, 35. यतात्तासुमनोबुद्धि 10, 12. कृष्यक्रोधि यतो यस्य Spr. 3394. यतमानस MĀRK. P. 31, 35. यतचि- तात्मन् BHĀG. 4, 21. यतमैथुन R. GORR. 1, 44, 11. यताहार (v. l. यथाहार ed. Bomb.) so v. a. beschränkt, mässig, wenig R. SCHL. 2, 28, 17. Vgl. य- तगिर, यतवाच्, यतात्मन्, वायत. — 5) med. stille halten, sich fügen, gehorchen, treu bleiben: तुभ्यं हि पूर्वपीतये देवा देवाय येमिरे R. V. 1, 133, 1. मित्राय पञ्च येमिरे जनोः 3, 39, 8. 8, 43, 18. देवास्त इन्द्र साव्याय येमिरे 78, 2. 87, 3. 9, 86, 30. sich darbiehen: इन्द्राय गातुरुशतिवै येमे 5, 32, 10. Stand halten: निःषर्कमाणो यमते नायते 1, 127, 3. — 6) med. festhalten so v. a. Feuer fangen (Comm.): निह्किंते यो यच्छते। रुद्रास्तर्क्यभिः TBAR. 2, 1, 10, 1. — 7) Jmd (loc. oder dat.) darreichen, darbiehen, verleihen, gewähren, hergeben: स नो यन्धि मक्षीमिषम् R. V. 4, 32, 7. रयिं यच्छतास्मानु 31, 10. शं योः 12, 5. अयं प्रुक्रो अयामि ते 2, 41, 2. यत्तं देवेषु 20. सुमम् 5, 67, 2. वृ- क्षस्यतिर्वाचमस्मा अयच्छत् 10, 98, 7. AV. 7, 54, 1. 10, 3, 37. TBAR. 1, 4, 2, 1. वर्षा मे यच्छ ÇĀNKH. ÇR. 7, 10, 15. सोमो अघुर्वुभिर्भिरमाणा अयंसत (pass.) R. V. 1, 133, 6. सर्वे क्वास्मा इदं श्रेष्ठाय यम्यते KAUSH. UP. 4, 15. ज्ञापयन्थाय — यच्छत्तोषु मनोहरं निजवपुः — पण्यस्त्रीषु Spr. 967. ब्राह्मणः सिद्धम- प्यर्थं कृच्छेणापि न यच्छति 1996. PAÑĀT. IV, 27. अयम् VARĀH. BRH. S. 12, 11. अयः (die Wolken) 28, 14. 43, 13. फलम् 33, 13. 88, 28. पूजितं ह्य- शनं नित्यं अलमूर्जं च यच्छति M. 2, 55. BHĀG. P. 3, 5, 4. 24, 22. 5, 12, 13. 6, 14, 20. 9, 10, 22. MĀRK. P. 18, 52. अभयवाचम् Hir. 39, 2 (प्रयच्छ ed. JOHNS.). मार्गार्हस्य च ये मार्गं न यच्छति (ददति ed. Calc.) so v. a. aus dem Wege gehen MBH. 13, 6700. hinstrecken: यदतो यच्छेमे wenn du die Zähne zeigt R. V. 7, 53, 2. Jmd beschenken mit (instr.): स नः पू- र्णं यच्छतु AV. 7, 17, 1 (jedoch TS. v. l.). — 8) (darbringend) erheben (einen Ruf, Gesang u. s. w.): अयामि घोषः R. V. 7, 23, 2. स्तोमः 64, 5. य-